

Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algılarının Belirlenmesi

Determining Nursing Students' Gender Perceptions

Nur Özlem KILINÇ¹
Nihan TÜRKOĞLU²

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Elazığ, Türkiye

²Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye

Bu çalışma 2. Uluslararası 3. Ulusal Halk Sağlığı Hemşireliği Kongresi'nde (7-9 Ocak 2021) sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Geliş Tarihi/Received: 18.11.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 08.03.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 06.05.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Nihan TÜRKOĞLU
E-mail: nihan-25-kilic@hotmail.com

Cite this article as: Kılınç, N. Ö., & Türkoğlu, N. (2023). Determining nursing students' gender perceptions. *Advances in Women's Studies*, 5(1), 10-15.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Ekim-Kasım 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, bir Üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde Hemşirelik Lisans Programında eğitimine devam eden 520 öğrenci, örnekleme ise, çalışmayı kabul eden 247 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında "Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analiz sürecinde yüzdeler oran, frekans ve karşılaştırma testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %59,5'inin 20-21 yaş arasında, %63,2'sinin kadın, %59,5'inin gelirinin giderine eşit olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %46,2'sinin annesinin okuyamaz olmadığı, %57,1'inin babasının ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %72,9'unun toplumsal cinsiyet ile ilgili bilgi aldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği puan ortalamasının 90,60 ± 18,91 olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının orta düzeyin üstünde olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, hemşirelik, öğrenci

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to determine the gender perceptions of nursing students.

Methods: This cross-sectional study was conducted between October and November 2019. The population of the research consisted of 520 students studying in the Nursing Undergraduate Program at the Faculty of Health Sciences of a university, and the sample consisted of 247 students who agreed to participate in the study. "Descriptive Information Form" and "Perception of Gender Scale" were used to collect data. Percentage rate, frequency, and comparison tests were used in the analysis of the data.

Results: It was determined that 59.5% of the students participating in the study were between the ages of 20 and 21, 63.2% were women, and 59.5% of them had income equal to their expenses. It was determined that the mothers of 46.2% of the students were illiterate and the fathers of 57.1% were primary school graduates. It was determined that 72.9% of the students received information about gender. It was determined that the students' Perception of Gender Scale mean score was 90.60 ± 18.91.

Conclusion: In this study, it was determined that the gender perceptions of nursing students were above the moderate level.

Keywords: Gender, nursing, student

Giriş

Cinsiyet terimi; kadın ya da erkek olmanın biyolojik yönünü ifade eder ve biyolojik bir yapıya karşılık gelir. Toplumsal cinsiyet terimi; kadın ya da erkek olmaya toplumun ve kültürün yüklediği anlamları ve beklentileri ifade eder (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008).

Dünya nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan ve toplumda üretimin her aşamasında yer alan kadınlar, kalkınma olanaklarından yeterince faydalanamamaktadır. Toplumda cinsiyet algısının olumsuz olması ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği sonucunda ortaya çıkan bu durum; sağlık başta olmak üzere

kadınların insan haklarından erkeklerle eşit ölçüde yararlanamamasına neden olmaktadır (Kızılyaka Beji & Partovi Meran, 2015).

Toplumsal cinsiyet; biyolojik cinsiyetten dolayı toplumun bireylerden beklediği davranış biçimleri, sorumluluklar ve rollerdir (Çiçek & Yeşilbursa, 2019; Eroğlu, 2012; Varol ve ark. 2016). “Toplumsal cinsiyet eşitliği ise; imkanlardan yararlanma, sunulan fırsatı değerlendirme, kaynakların ayrılması ve kullanımında, hizmetleri elde etmede bireylere cinsiyeti nedeniyle ayrımcılık yapılmaması olarak tanımlanmaktadır” (Çiçek & Yeşilbursa, 2019; Kızılyaka Beji & Partovi Meran 2015; Uslu & Erenoğlu, 2021). Eğitim, istihdam, siyasete katılım ve sağlık toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin belirginleştiği alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Şenyurt ve ark., 2016).

Toplumda kadına yönelik cinsiyet algısının olumsuz olması ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği sonucunda; kadınlar fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden pek çok sağlık problemiyle karşılaşmakta, sağlıklarını hatta yaşamlarını yitirmektedir (Eroğlu, 2012).

Literatürde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın sağlığına olumsuz etkileri olduğu belirtilmektedir (Aydın ve ark., 2016; Kul Uçtu & Karahan, 2016). Kadınlar erkeklerle göre daha fazla hastalık yaşamakta fakat sağlık hizmetlerine ulaşmak konusunda bazı eşitsizliklere maruz kalmaktadır. Kadınların sağlıkla ilgili bilgiye ve hizmete yeterince erişememesi; cinsel yolla bulaşan hastalıklar, istenmeyen gebelikler, güvensiz düşükler ve sağlığı ve yaşamı tehdit eden kadına özgü pek çok probleme neden olmaktadır (Başar, 2017; Sezgin, 2015). Toplumu oluşturan bireylerin, bu konudaki algıları, düşünceleri ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile mücadelede kilit rol oynamaktadır. Özellikle üniversite yıllarını da içine alan gençlik dönemi; fiziksel, ruhsal ve toplumsal çalkantıların olduğu, cinsel kimliğin geliştiği ve toplumsal cinsiyetle ilgili algıların değiştiği bir geçiş dönemidir. Üniversite dönemindeki öğrenciler, toplumsal cinsiyet algısı yönünden daha eşitlikçi bir toplum oluşması açısından üzerinde durulması gereken özgün bir gruptur (Chao & Cheng, 2021; Öngen & Ayaç, 2013; Ünal ve ark., 2017). Yapılan araştırmalarda; üniversitedeki öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol kalıplarına ilişkin tutumlarının çoğunlukla geleneksel bir algıya sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Mahaffy & Ward, 2002; Pınar ve ark., 2008; Seçgin & Tural, 2011).Sağlık çalışanlarının en büyük grubunu oluşturan hemşirelerin; kadınların karşılaştığı sağlık eşitsizliği ve geleneksel sosyal adaletsizliği azaltmada önemli rolleri vardır (Demirel & Akın, 2014). Hemşireler, bu hassas grubun sağlık ihtiyaçları konusunda bilgili,duyarlı olma ve topluma eşitlikçi bir bakış açısıyla hizmet verme yükümlülüğüne sahiptir (Cornelius & Carrick, 2015). Bu bilgi ve duyarlılık; hemşirelerde öğrencilik yıllarında, bu meslekte profesyonelleşirken edinilmelidir. Bu nedenle geleceğin hemşireleri olan hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi önemlidir. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Soruları

1. “Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algıları ne düzeydedir”?
2. “Hemşirelik öğrencilerinin tanımlayıcı özelliklerine göre toplumsal cinsiyet algıları farklı mıdır?”

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Tanımlayıcı tipteki bu araştırma, bir sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarının belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye'nin doğusunda yer alan bir Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören 520 hemşirelik bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin toplandığı dönemde son sınıf öğrencileri intörnlük uygulamasında olduğu için çalışmaya dahil edilmemiştir. Bu çalışmada; güç analizi yapılarak; 0,3 etki büyüklüğü, 0,05 yanılıgı düzeyi ve 0,95 temsil gücüyle gerekli olan minimum örneklem sayısı 122 kişi bulunmuştur. Örneklemeye gidilmeden evrende bulunan 1., 2. ve 3. sınıf öğrencilere ulaşmaya çalışılmış, çalışmaya katılmayı kabul eden 247 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, Ekim-Kasım 2019 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Araştırma verileri için Tanımlayıcı Bilgi Formu ve Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği kullanılmıştır.

Tanımlayıcı Bilgi Formu: Bu form öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, gelir düzeyi gibi soruları içeren 15 soruluk bir formdur.

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği: Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Altınova & Duyan (2013) tarafından geliştirilmiştir. Bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını ölçmek üzere geliştirilen ölçekte, toplam 25 madde bulunmaktadır. Maddelerin 10'u olumlu, 15'i olumsuz olarak yazılmıştır. Beşli Likert tipinde olan ölçek, “tamamen katılıyorum (5), katılıyorum (4), kararsızım (3), katılmıyorum (2), tamamen katılmıyorum (1) olmak üzere beş derecede değerlendirilmektedir. Olumsuz maddeler tersten hesaplanmaktadır”. “Ölçekte 2., 4., 6., 9., 10., 12., 15., 16.,17.,18., 19., 20., 21., 24. ve 25. maddeler olumsuz olup tersten hesaplanmaktadır. Buna göre, ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığında olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet algısının olumlu olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,872 olarak bildirilmiştir” (Altınova & Duyan, 2013) Bu araştırmada ölçeğin Cronbach Alfa değeri 0,90 olarak saptanmıştır.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizi “SPSS (IBM Statistical Package for the Social Sciences Corp., Armonk, NY, ABD) versiyon 22 Paket Programı” kullanılarak yapılmıştır. Araştırma verileri değerlendirilirken, normallik dağılımı için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Veri analizinde ortalama, frekans, parametrik gruplarda t test ve ANOVA; parametrik olmaya gruplarda Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Post Hoc analizler için Bonferroni testi kullanılmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yürütülebilmesi için bir Fırat Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (Tarih: 1 Ekim 2019, No: 97132852/302.14.01) onay alınmıştır. Öğrencilere gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra Helsinki Deklarasyonuna uygun şekilde, sözlü onam alınmıştır.

Bulgular

Araştırma kapsamındaki katılımcıların tanıtıcı özellikleri Tablo 1'de verilmiştir. Tablo incelendiğinde; katılımcıların %59,5'inin 20-21 yaş arasında olduğu, çoğunluğunun kadın (%63,2) olduğu, %42,9'unun 2. sınıfı okuduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %46,2'sinin annesinin okuryazar olmadığı, %57,1'inin babasının ilköğretim mezunu olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %59,5'inin gelirinin giderine eşit olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %83,8'inin kız kardeşi olduğu, %92,7'sinin erkek kardeşi olduğu

Tablo 1.
Katılımcıların Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı

Tanıtıcı Özellikler	S	%
Cinsiyet		
Kadın	156	63,2
Erkek	91	36,8
Yaş Grupları		
17-19 yaş	58	23,5
20-21 yaş	147	59,5
22 ve üzeri	42	17,0
Sınıf Düzeyi		
1. sınıf	81	32,8
2. sınıf	106	42,9
3. sınıf	60	24,3
Annenin Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	114	46,2
Okuryazar	41	16,6
İlköğretim	79	32,0
Lise ve üzeri	13	5,2
Babanın Eğitim Durumu		
Okuryazar değil	21	8,5
Okuryazar	24	9,7
İlköğretim	141	57,1
Lise ve üzeri	61	24,7
Gelir Durumu		
Gelirim giderimden az	74	30,0
Gelirim giderime denk	147	59,5
Gelirim giderimden fazla	26	10,5
Kız kardeşi olma durumu		
Evet	207	83,8
Hayır	40	16,2
Erkek kardeşi olma durumu		
Evet	229	92,7
Hayır	18	7,3
Toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alma durumu		
Evet	42	17,0
Hayır	205	83,0

saptanmıştır. Öğrencilerin %83,0'ünün toplumsal cinsiyet ile ilgili ders almadığı belirlenmiştir (Tablo 1).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" puan ortalaması Tablo 2'de verilmiştir. Ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığında olup, yüksek puanlar toplumsal cinsiyet algısının olumlu olduğunu ifade etmektedir. Öğrencilerin "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" puan ortalamasının 90,60 ± 18,91 olduğu belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2.
Katılımcıların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan Ortalaması

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği	Madde Sayısı	X±SS	Min-Max
Toplam	25	90,60 ± 18,91	38-121

Tablo 3.
Katılımcıların Tanıtıcı Özelliklerine Göre Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanıtıcı Özellikler	n	Ölçek Toplam Puan Ortalaması	
Cinsiyet			
Kadın	156	98,27 ± 15,04	t= 9,833
Erkek	91	77,46 ± 17,64	p = ,000
Yaş Grupları			
17-19 yaş	58	86,87 ± 19,33	F= 1,514
20-21 yaş	147	91,94 ± 18,75	p= ,222
22 ve üzeri	42	91,07 ± 18,65	
Sınıf Düzeyi			
1. sınıf	81	86,80 ± 17,43	F= 6,958
2. sınıf	106	89,26 ± 19,74	p = ,001
3. sınıf	60	98,11 ± 17,45	3>1
Annenin Eğitim Durumu			
Okuryazar değil	114	98,61 ± 14,47	
Okuryazar	41	89,23 ± 18,87	KW= 3,219
İlköğretim	79	93,24 ± 18,33	p= ,359
Lise ve üzeri	13	89,89 ± 19,73	
Babanın Eğitim Durumu			
Okuryazar değil	21	83,42 ± 19,19	
Okuryazar	24	92,11 ± 17,97	KW= 3,088
İlköğretim	141	92,25 ± 18,55	p= ,378
Lise ve üzeri	61	90,74 ± 19,27	
Gelir Durumu			
Gelirim giderimden az	74	90,70 ± 19,56	
Gelirim giderime denk	147	91,62 ± 18,68	KW= 3,809
Gelirim giderimden fazla	26	84,57 ± 17,88	p= ,149
Kız kardeşi olma durumu			
Evet	207	90,15 ± 18,97	t= 0,846
Hayır	40	92,92 ± 18,63	p= ,398
Erkek kardeşi olma durumu			
Evet	229	90,34 ± 19,14	U= 1858,500
Hayır	18	94,00 ± 15,74	p= ,483
Toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alma durumu			
Evet	42	90,19 ± 20,63	t= 3,456
Hayır	205	81,41 ± 19,56	p = ,041

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların tanıtıcı özellikleri ile "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği" toplam puanlarının karşılaştırılması Tablo 3'de sunulmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre toplumsal cinsiyet algısı ölçeği toplam puan ortalaması incelendiğinde; kadın öğrencilerin puanlarının 98,27 ± 15,04, erkek öğrencilerin ise 77,46 ± 17,64 olduğu bulunmuş ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (p < ,05) (Tablo 3).

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre "toplumsal cinsiyet algısı ölçeği" toplam puan ortalaması incelendiğinde; 3. sınıf öğrencilerin puan ortalamalarının 98,11 ± 17,45, 2. sınıf öğrencilerin 89,26 ± 19,74 ve 1. sınıf öğrencilerin ise 86,80 ± 17,43

olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Yapılan ileri analizde farkın 3. sınıf grubunda kaynaklandığı belirlenmiştir ($p < ,05$) (Tablo 3).

Araştırmaya katılan öğrencilerin toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alma durumlarına göre “toplumsal cinsiyet algısı ölçeği” toplam puan ortalaması incelendiğinde; ders alan öğrencilerin puan ortalamalarının $90,19 \pm 20,63$, almayan öğrencilerin ise $81,41 \pm 19,56$ olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır” ($p < ,05$) (Tablo 3).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin yaş grupları, anne-baba eğitim durumu, gelir durumu, kız kardeş olma durumu ve erkek kardeş olma durumuna göre “toplumsal cinsiyet algısı ölçeği” toplam puan ortalaması karşılaştırıldığında, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > ,005$).

Tartışma

Geleneksel bir bakış açısıyla, değerle ve kültürle şekillenen toplumsal cinsiyet kavramı, erkek veya kadın cinsiyetin nasıl davranması gerektiğini belirlemektedir (Bilgin, 2016; Kahraman ve ark., 2015). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyete yönelik algılarının belirlenmesine yönelik yapılan çalışmada elde edilen veriler, literatür doğrultusunda tartışılmıştır (Aydın ve ark., 2016; Balcı Akpınar ve ark., 2019; Dinç & Çalışkan 2016; Ergin ve ark., 2019; Esen ve ark., 2017; Gönenç ve ark., 2018; Kodan Çetinkaya, 2013; Kul Uçtu & Karahan., 2016; Küçüköğlü ve ark., 2021; Sis Çelik ve ark. 2013; Turan ve ark., 2017).

Yapılan bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı puan ortalamasının, ortalamanın üzerinde olduğu belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek toplam puanın yükselmesi olumlu bir bulgu olduğu için bu değer istendik bir bulgudur. Türkiye'nin doğusunda hemşirelik öğrencileri ile yapılan benzer bir çalışmada da toplumsal cinsiyet algısı puan ortalamasının orta düzeyde olduğu bildirilmiştir (Sis Çelik ve ark. 2013). Aynı bölgede üniversite öğrencileri ile yapılan başka çalışmada toplumsal cinsiyet algısı puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu bildirilmiştir (Balcı Akpınar ve ark., 2019) Türkiye'nin batı bölgesinde okuyan hemşirelik öğrencileri üzerinde toplumsal cinsiyet algılarının belirlenmesine yönelik yapılan çalışmada, bu çalışma ile benzer sonuçlar olduğu bildirilmiştir (Turan ve ark., 2017). Bu bulgular doğrultusunda, ülkede bölge farketmeksizin hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının benzer düzeylerde olduğu söylenilebilir.

Bireylerin toplumsal cinsiyete yönelik algılarını etkileyebilecek en önemli faktörün cinsiyet olduğu söylenebilir. Çalışmada da kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı yönünden daha eşitlikçi olduğu görülmüştür. Bu durum toplumsal cinsiyet rollerindeki eşitsizliklerin en fazla kadınları etkilemesinden dolayı olduğu söylenilebilir. Literatüre bakıldığında benzer sonuçlar elde edilmiştir (Aydın ve ark., 2016; Dinç & Çalışkan 2016; Ergin ve ark., 2019; Esen ve ark., 2017; Kodan Çetinkaya, 2013; Kul Uçtu & Karahan, 2016; Küçüköğlü ve ark., 2021). Çocuklar küçük yaşlardan itibaren kız-erkek rolleri verilerek büyütülmektedir. Erkek çocuklara birçok zorlukla karşı karşıya gelebilme, ev reisi olma, evin ekonomik sürecini yönetme gibi sorumluluklar verilirken, kız çocukları daha naif ve bu sorumluluklardan uzak yetiştirilebilmektedir. Ataerkil sistemde, toplumsal yapı içinde gelişen ve sosyal ilişkilerde erkek cinsiyete üstünlük tanıyan ve erkeği daha güçlü kılan bir mekanizma bulunmaktadır. Bu düzen içerisinde büyüyen çocuklara yüklenen bu sorumluluk ve davranış biçimlerinin

erkek çocuklarını kadınlara göre daha az eşitlikçiliğe yönlendirdiği düşünülmektedir.

Öğrencilerin okudukları sınıf düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet algısı puan ortalamalarının da pozitif yönde artması beklenen sonuçlar arasındadır. Çalışmada da benzer bir bulgu saptanmıştır. Özellikle üçüncü sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının daha eşitlikçi olduğu görülmüştür. Aydın ve ark (2016) hemşirelik öğrencileri ile yaptığı çalışmada son sınıf öğrencilerin üniversiteye yeni başlayanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları bildirilmiştir (Aydın ve ark., 2016). Benzer şekilde ebelik öğrencileri ile yapılan bir çalışmada 1. ve 4. sınıf öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı düzeyleri değerlendirilmiş ve 4. sınıf öğrencilerin olumlu yönde puan ortalamalarının azaldığı bildirilmiştir (Küçüköğlü ve ark., 2021). Hemşirelik fakültelerinde verilen eğitimin her döneminde mesleki değerler içerisinde eşitlikçilik kavramına yer verilmektedir. Bununla birlikte toplumsal cinsiyete yönelik konularında sınıf seviyesi yükseldikçe derinleşmesi öğrencilerin konu hakkında bilgi sahibi olmalarını sağladığı, farklılıklarını arttırdığı ve toplumsal cinsiyet algılarını olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Toplumsal cinsiyet ile ilgili ders alan hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ölçek puan ortalamalarının almayanlara göre olumlu yönde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde toplumsal cinsiyet dersinin öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı üzerine etkisini değerlendiren bir çalışmada dersi alan öğrencilerin puan toplumsal cinsiyet algısının daha eşitlikçi olduğu bildirilmiştir (Gönenç ve ark., 2018).

Çalışma sonuçlarına bakıldığında yaş grupları, anne-baba eğitim durumu, gelir durumu, kız kardeş olma durumu ve erkek kardeş olma durumuna göre öğrencilerin toplumsal cinsiyet algıları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yapılan bir çalışmada yaş değişkeninin toplumsal cinsiyet algısı üzerinde etkisi olmadığı bildirilmiştir (Pesen ve ark., 2016). Çuhadaroğlu ve Akfırat'ın çalışmasında da anne baba eğitim durumuna göre öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarında istatistiksel olarak anlamlılık olmadığı ifade edilmiştir (Çuhadaroğlu & Akfırat, 2017). Gönenç ve ark.'nın ebelik öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma da erkek kardeşe sahip olmanın toplumsal cinsiyet algısını etkilemediği bildirilmiştir (Gönenç ve ark. 2018). Çalışma bulguları literatür ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışma bir sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde gerçekleştirildiğinden elde edilen sonuçlar sadece bu gruba genellenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının orta düzeyin üstünde olduğu saptanmıştır.

Özellikle sağlık ekibi içinde; bakım verirken bireylerle en fazla zaman geçiren geleceğin hemşirelerinin, cinsiyet eşitliğine ilişkin doğru algıya sahip olmaları ve bu algılar doğrultusunda hizmet verdiği bireylere eşitlikçi bakış açısı ile yaklaşması oldukça önemlidir.

Toplumsal cinsiyet algılarının şekillenmesi için önemli olan üniversite yıllarında öğrencilerin toplumsal cinsiyet bakış açılarını belirlemek ve bölgesel farklılıkları ortaya çıkarmak için daha geniş çaplı çalışmalar planlanmalıdır. Üniversitedeki bütün bölümlerin, özellikle sağlıkla ilgili alanlardaki bölümler ve hemşirelik bölümlerinin toplumsal cinsiyete yönelik ders ve müfredatlarında bu

konuların geçtiği yapılan çalışmalarda bildirilmiştir. Bu dersi alan gruplarda toplumsal cinsiyet algısının olumlu olarak artırdığı belirlenmiştir. Lüteratürde de benzer sonuçlar olduğu için özellikle bu alanda derslerin yaygınlaştırılması önerilebilir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Fırat Üniversitesi'nden (Tarih: 1 Ekim 2019, Sayı: 97132852/302.14.01) alınmıştır.

Katılımcı Onamı: Çalışmaya katılan öğrencilerden onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – N.T., N.Ö.K.; Tasarım – N.T., N.Ö.K.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – N.Ö.K.; Analiz ve/veya Yorum – N.T., N.Ö.K.; Literatür Taraması – N.T., N.Ö.K.; Yazıyı Yazan – N.T., N.Ö.K.; Eleştirel İnceleme – N.T., N.Ö.K.

Çıkar Çatışması: Bu çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Fırat University (Date: October 1, 2019, Number: 97132852/302.14.01).

Informed Consent: Written informed consent was obtained from students who participated in this study.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – N.T., N.Ö.K.; Design – N.T., N.Ö.K.; Data Collection and/or Processing – N.Ö.K.; Analysis and/or Interpretation – N.T., N.Ö.K.; Literature Search – N.T., N.Ö.K.; Writing Manuscript – N.T., N.Ö.K.; Critical Review – N.T., N.Ö.K.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

- Akdağ, A. Ş., Aksaç, G. T., Şimşekcan, N. T., & Kara, Ö. (2016). *Toplumsal cinsiyet eşitliği ve engelli kadın el kitabı*. Ankara.
- Altınova, H. H., & Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenilirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 22(2), 9–22.
- Aydın, M., Bekar, E., Ö., Gören, Ş. Y., Sungur, M., & A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 223–242.
- Balcı Akpınar, R., Küçüköğlü, S., Ejder Apay, S., Karaca, N., & Balcı, A. (2019). Childhood abuse Experiences, gender Perceptions, violence Tendencies and Violent situations of University students. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 62, 409–430.
- Başar, F. (2017). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Kadın sağlığına etkisi. *Ac.U. Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, 131–137
- Bilgin, R. (2016). Geleneksel ve modern toplumda kadın bedeni ve cinselliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 219–244.
- Chao, K. Y., & Cheng, W. (2021). An effective life–sex–emotions course for Taiwanese adolescents on health perceptions: A cohort study. *Frontiers in Public Health*, 9, 660229. [CrossRef]
- Çiçek, S., & Yeşilbursa, C. C. (2019). Türkiye'deki hemşirelerin ve ebelerin toplumsal cinsiyet ile ilgili yaptıkları lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(43), 149–176.
- Cornelius, J. B., & Carrick, J. (2015). A survey of nursing students' knowledge of and attitudes toward LGBT health care concerns. *Nursing Education Perspectives*, 36(3), 176–178. [CrossRef]

- Çuhadaroğlu, A., & Akfırat, N. (2017). Üniversite öğrencilerinin benlik kurgularıyla toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(4), 1031–1046. [CrossRef]
- Demirel, T., & Akin, B. (2014). Sağlıkla ilişkili olarak sosyal adalet, eşitlik ve hemşirelik. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(3), 238–245.
- Diñç, A., & Çalışkan, C. (2016). The perspectives of university students on gender roles <p>Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 3671–3683. [CrossRef]
- Ergin, A., Bekar, T., Aydemir, & Acar, G. (2019). Tıp fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ve etkileyen faktörler. *Fırat Tıp Dergisi*, 24(3), 122–112.
- Eroğlu, K. (2012). Kadın ve üreme sağlığına genel bakış. İçinde A. M. Coşun (Çev.), *Kadın Sağlığı El Kitabı* (1. Baskı, ss. 15–38). Koç Üniversitesi Yayınları.
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *E-uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 46–63.
- Gönenç, İ. M., Topuz, Ş., Sezer, N. Y., Yılmaz, S., & Duman, N. B. (2018). Toplumsal cinsiyet dersinin toplumsal cinsiyet algısına etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 22–29.
- Kahraman, A. B., Tunçdemir, N. O., & Özcan, A. (2015). Toplumsal cinsiyet bağlamında hemşirelik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin mesleğe yönelik algıları. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 108–144.
- Kızılkaya Beji, N., & Partovi Meran, H. E. (2015). Kadın Sağlığına Genel Bakış. İçinde N. Kızılkaya Beji (Çev.), *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları* (1. Baskı, ss. 5–41). Nobel Tıp Kitapevleri.
- Kodan Çetinkaya, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne*, 1(2), 21–43.
- Küçüköğlü, S., Özkan, H., Balcı Akpınar, R., & Uzun Özer, B. (2021). Ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Göbeklitepe Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(6), 111–117.
- Kul Uçtu, A., & Karahan, N. (2016). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2882–2905. [CrossRef]
- Mahaffy, K. A., & Ward, S. K. (2002). The gendering of adolescents' child-bearing and educational plans: Reciprocal effects and the influence of social context. *Sex Roles*, 46(11), 403–417.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 48, 1–18.
- Pesen, A., Kara, İ., Kale, M., & Abbak, B. S. (2016). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısı ile çatışma ve şiddete ilişkin farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Opus-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 325–329.
- Pınar, G., Taşkın, L., & Eroğlu, K. (2008). Başkent Üniversitesi öğrenci yurdunda kalan gençlerin toplumsal cinsiyet rol kalıplarına ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47–57.
- Seçgin, F., & Tural, A. (2011). Sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Education Sciences*, 6(4), 2446–2458.
- Sezgin, D. (2015). Toplumsal cinsiyet perspektifinde sağlık ve tıbbileştirme. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 18(1), 153–186.
- Sis Çelik, A., Pasinlioğlu, T., Tan, G., & Koyuncu, H., (2013). Determination of university students' attitudes about gender equality. *Florence Nightingale Journal of Nursing*, 21(3), 181–186.
- T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2008). *Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi*: 15.
- Turan, Z., Aydın, Y., & Toker, E. (2017). Examination on the effect of gender perception of nursing students of "Women's Health and Diseases

- Nursing Course"<p>"Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi"nin hemşirelik öğrencileri toplumsal cinsiyet algısına etkisinin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2677–2687. [CrossRef]
- Ünal, F., Tarhan, S., & Köksal, E. Ç. (2017). Toplumsal cinsiyet algısını yordamada cinsiyet, sınıf, bölüm ve toplumsal cinsiyet oluşumunun rolü. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 6(1), 227–236.
- Uslu, N., & Erenoğlu, R. (2021). Does the gender course have any effects on young people's gender equality perceptions, dating violence, and problem-solving behaviours in romantic relationships?: A mixed-method study. *Perspectives in Psychiatric Care*, 1–11.
- Varol, Z. S., Çiçeklioęlu, M., & Taner, Ş. (2016). Bir tıp fakóltesi birinci sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Ege Tıp Dergisi*, 55(3), 122–128. [CrossRef]